

MUZEJ ĐAKOVŠTINE ĐAKOVO U 1969. GODINI

Prema strukturi specifičnih zbirki što ih čuva Muzej Đakovštine razvio se kompleksni muzej zavičajnog tipa kao rezultat specifičnih uvjeta postanka Muzeja.

Fundusi spomeničkog inventara obuhvaćaju zbirke spomenika arheoloških, kulturno-historijskih, etnografskih, spomenika NOB-e, umjetničkih spomenika, kao i komparativni muzejski materijal biblioteka, hemeroteka, fototeka i muzejska dokumentacija.

Imajući u vidu višestruki značaj muzeja za društvenu sredinu kojoj pripada i njegovu kulturno-odgojnu djelatnost, u skladu s određenim zadacima, stvarnim potrebama ovog područja, nastojanju oko harmoničnog i stalnog razvoja ustanove, nastavljaajući tekuće započete radove iz ranijih godina "Programom rada" za 1969. godinu a prema specifičnoj situaciji u kojoj se nalazi muzejska institucija trebalo je i komponirati plan rada.

Plan rada obuhvaća:

- uređenje prostorija
- sakupljačke-zaštitna djelatnost
- muzeološka obrada
- tehničke službe
- sektor općih poslova
- unapređivanje muzejske struke

Muzejsku djelatnost nesumljivo je potrebno tretirati kao kompleksni društveni rad s obzirom na sadržaje koji se zasnivaju u odnosu na sabiranje, čuvanje, obradu i prezentaciju kulturnih spomenika. U okviru ovih zadataka posebno treba istaći funkciju prezentacije pokretnih spomenika koju vrši muzejska djelatnost za kulturne potrebe građanstva. Ova šira kulturno-umjetnička djelatnost sama po sebi podliježe raznovrsnosti oblika sadržavajući pri tome posebne aktivnosti od kojih je najspecifičnija izložbena djelatnost. Navedeni zadaci obuhvaćaju elementarne oblike muzejskog rada dok se oni u praksi ukazuju kao jedinstveno kulturno stvaralaštvo.

Muzej Đakovštine u 1969. godini radi pod neopisivo teškim uslovima u pogledu izložbenog, spremišnog i radnog prostora u odnosu na funkcionalnost cjelokupnog raspoloživog prostora. Ovo stanje može se podijeliti u tri etape. Stanje do izvođenja adaptacionih radova od početka godine pa do 1.VII., zatim etapu izvođenja adaptacionih radova koji neprekidno traju od 1.VII. pa do početka mjeseca prosinca i treću etapu koja je nastala po završetku adaptacionih radova.

Mjeseca listopada 1967. godine Muzej je preseljen u dio I. kata zgrade bivšeg Doma zdravlja Preradovićeva ulica broj 15. Zgrada je sazidana 1857 za bosansku duhovnu mladež. Kao spomenik kulture nalazi se pod zaštitom. Ova zgrada je oštećena prilikom potresa u travnju 1964. godine i nakon toga nije popravljena.

Pojedini dijelovi ove zgrade uslijed dugotrajne upotrebe dotrajali su i neupotrebljivi. Unutrašnji prostor zgrade bio je u toku vremena više puta prezidivan i mijenjan prema trenutnim potrebama, Uslijed toga, kao i specifičnih zahtjeva, posebno izložbena djelatnost zahtijeva djelomično rušenje nekih pregradnih zidova, a naročito onih koji su potresom bili mnogo oštećeni. Dio spoljašnjih zidova i zidova nosača bilo je potrebno učvrstiti i popraviti. U dijelu I.kata u kome je smješten Muzej nije bilo električnog osvjetljenja, jer su instalacije oštećene prilikom iselenja Doma

zdravlja, a djelomično su i detrajale. Sa druge strane specifična potreba muzejske izložbene djelatnosti zahtijeva u izložbenim dvoranama daleko veći broj rasvjetnih mjesta, nego što je to potrebno u kancelarijama ili stambenom prostoru, što normalno zahtijeva izmjenu i dopunu elektro-instalacije.

U zgradi postoje vedovedne instalacije koje su radi detrajalosti u lošem stanju tako da vedovedne cijevi pucaju, voda natapa i oštećuje zidove. Muzeju je vedoved neophodno potreban samo u radnom dijelu prostorija, dok u izložbenom dijelu nema potrebe za takvim instalacijama. No, obzirom da se u prizemlju nalazi dječji dispanzer Doma zdravlja, kome je za normalnu djelatnost potrebna veća količina vode, a rezervoar se nalazi u potkrovlju zgrade, te stoga vedovedne instalacije moraju postojati i u ovom dijelu zgrade. Stoga se ove instalacije moraju i od daljnjih oštećenja čuvati naročite u zimskim periodima.

Usljed starosti zgrade, oštećenja izazvana potresom, kao i dugotrajnom upotrebom, sva drvenarija kao kao prozori i vrata dobrim dijelom je neupotrebljiva. Okviri vrata i prozora djelomično su izbačeni iz ležišta te je neophodno bilo izvršiti izmjene i popravak većeg dijela drvenarije kako bi se muzejske zbirke sačuvala od oštećenja prilikom klimatskih promjena.

Prilikom potresa, a zatim kod neispravnih vedovednih instalacija i dugotrajnom upotrebom na svim zidovima žbuka je ispucala, djelomično otpala a bila je i oštećena prilikom saniranja vedovednih i elektro-instalaterskih radova što zahtijeva odbijanje stare i postavljanje nove žbuke pretežno u svim muzejskim prostorijama,

Podovi su pretežno od drveta (parket) te su većim dijelom oštećeni, otrunuli i neupotrebljivi.

Da bi se mogao realizirati program uređenja muzejskog prostora prethodno je bilo potrebno izvršiti uvid u stanje i suradnju s Institutom građevinarstva SRH ispostava Osijek i Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture u Osijeku. Po Institutu građevinarstva izvršeno je snimanje postojećeg stanja, proračun konstrukcije i prijedlog sanacije.

Program rada uređenja prostorija obuhvatio je rušenje pregradnih zidova i čišćenje suvišnih materijala, zidarsko-betonske radove, izmjena elektro-instalacije, stolarske radove, seboslikarske i ličilarske radove, izmjena podova i nepredviđene radove koji su prateća pojava u sklopu ovako velikih adaptacionih radova.

Za adaptaciono uređenje muzejskoga prostora iz budžeta SO Đakovo osigurana su sredstva u iznosu od 45.000.-din. Vrijednost izvedenih radova početkom mjeseca prosinca prelazi iznos od 75.000.-din. Uloženo je mnogo strpljenja, brojnih sastanaka, proračunavanja, razgovora i pregovora da se Fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti odlučio koncem mjeseca prosinca da dodijeli iznos od 30.000.-din., kako bi se mogla izvršiti isplata za izvršene radove.

Drugi neodložan zadatak Muzeja sastojao se u sistematskom sakupljanju i zaštiti ugroženog materijala na terenu. Ova djelatnost obuhvaća: etnografiju; evidenciju i registraciju etnografske grade, otkup ugrožene etno-grade, učešće u otkupu etno-grade, fotografsko snimanje etno-grade, zatim arheologiju; rekonosciranje terena na lokalitetu Štrbinci, na lokalitetu Rakova pustara, kulturno-historijska zbirka, prikupljanje arhivske grade, fotosa i predmeta i registracija podataka i materijala.

Opće poznata je činjenica da izvanredno vrijedna etnografska grada, kako u oblasti materijala, tako i u oblasti duhovne kulture (narodna nošnja, seljačko pokućstvo, poljoprivredni alat, narodni običaji) rapidno nestaje i propada.

Intenzivna izgradnja i obrada zemljišta uništavaju mnoge arheološke lokalitete koji sadrže ostatke i tragove nekadašnjih populacija na tlu Đakovštine. Izvanredno bogata kulturno-historijska prošlost grada Đakova i pojedinih centara u Đakovštini (Gorjani, Levanjska Varoš i dr.) sačuvana je još sasvim malim dijelom kako u arhitektonskom tako u rijetkim arhivskim ostacima.

Propadanje i uništavanje ovog kulturnog blaga predstavlja nenadeknadivu štetu za povijest našega kraja. Stoga je Muzej svojoj redovitoj djelatnosti predvidio, da upravnim sakupljanju i spašavanju materijala na terenu posveti dobar dio svega rada.

Obzirom na nedovoljna financijska sredstva, koja stalno prate muzejsku djelatnost predviđene su najminimalnije potrebe terenskoga rada na prikupljanju, otkupu, zaštiti, iskopavanjima i evidenciji postojećeg kulturno-historijskog blaga.

Muzeološka obrada građe obuhvaća:

sređivanje i zaštita arhivske građe, inventiranje novonabavljenih predmeta, dopuna kartoteke za postojeće i novonabavljene predmete, čišćenje predmeta, konzervacije predmeta, dezinfekcija predmeta, rekonstrukcija i restauracija predmeta i redovito održavanje.

Materijali sakupljeni u toku dugogodišnjeg rada smješteni po zbirka zahtijevaju stalnu i sistematsku brigu u pogledu zaštite od daljnjeg propadanja. Uslijed velikih adaptacionih radova dolazile je u više navrata do premještanja muzejskih zbirki kako bi se zaštitile prilikom izvođenja različitih radova od prašine, oštećenja i propadanja. Obavljena je dezinfekcija etnografskog materijala, a posebna pažnja poklonjena je tekstilnom rukotvorstvu.

Muzejska dokumentacija predstavlja neophodnu osnovu svake naučne obrade etnografskog i kulturno-historijskog materijala. Konzervacija i restauracija, uz redovno održavanje omogućila je kontroliranje predmeta i njihovo čuvanje.

Normalna muzejska djelatnost ne može se u današnjem vremenu zamisliti bez osnovnih tehničkih službi u okviru svake muzejske djelatnosti. Tehnička služba obuhvaća biblioteku, fototeku, hemeroteku i u posljednje vrijeme magnetoteku.

U biblioteci: kontrola i kartotečna obrada jednog dijela postojećeg fonda poklonima, zamjenama i dopuna fonda kupovinom.

Fototeka: dopuna novim snimcima, kontrola postojećih i sređivanje novih snimaka.

Hemeroteka: sređivanje postojećeg fonda, nabava novih primjeraka, sređivanje novih primjeraka.

Postojeće tehničke službe predstavljaju neophodan uvjet normalnoga rada Muzeja u naučnoj obradi i dokumentaciji, a jednim dijelom ulaze u okvir muzejskih zbirki, te služe kod izlaganja, bilo kao direktni izložbeni eksponati, bilo kao ilustrativni materijali ili pomoćno sredstvo.

Sektor općih poslova obuhvaća prepisane obavezne administrativne poslovanje. Ovaj sektor obavlja financijske, kancelarijske poslovanje, dio tehničke službe, personalne poslove i organizacione poslove.

Muzej Đakovštine, razradio je program organiziranog posjeta folklornim grupama na području Slavonije i Baranje u nastojanju da etnografsko bogatstvo koje je dobro sačuvano u običajima i u nošnji, kao i u govoru na svijetle dana iznesu "Đakovački vezovi 69"

Pročelnik Smetre folklora "Đakovački vezovi 69" je direktor Muzeja. Rukovodi revijem folklora Slavonije i Baranje i nastupom folklornih grupa na ljetnoj pozornici u Građskom parku.

Radi unapređenja muzejske struke u različitim vidovima kao i radi stručnog usavršavanja vršena je suradnja s Muzejskim dokumentacionim centrom Zagreb, Muzejskim društvom Hrvatske, podružnica Osijek, Institutem za naredni život i običaje, Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture Zagreb, Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture Osijek, Republičkim sekretarijatom za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu Zagreb, muzejskim ustanovama u zemlji i nekim ustanovama

van zemlje (Mađarska, Češka, Njemačka) suradnicima sela i grada, s društveno-političkim organizacijama i Turističkim društvom Đakovo.

U nekoliko navrata Muzej Đakovštine posjetio je predstojnik Muzejskog dokumentacionog centra prof. Dr. Antun Bauer.

U svrhu naučne suradnje Muzej je posjetila Dr. Alice Gáborján direktor etnografskog muzeja iz Budimpešte.

Prema organizaciji rada direktor Muzeja rukevodi radom općeg odjela, radi u etnografskom odjelu, suraduje s kustosom arheologom, tajnikom Muzeja i pomoćnim službenikom. Povjerenik je za zaštitu spomenika kulture na području općine Đakovo, potpredsjednik Kulturno-prosvjetne zajednice, član Upravnog odbora Turističkog društva Đakovo i pročelnik Smotre folklora "Đakovački vezovi".

Kustos-arheolog radi u arheološkom odjeljenju Muzeja, a prema potrebi i mogućnosti u historijsko-kulturnom odjeljenju i NOB-e odjeljenju.

Tajnik Muzeja obavlja sektor općih poslova, dio tehničke službe u zajedničkoj saradnji kod poslova koji se odnose na muzejsku struku, vodi financijsko materijalno poslovanje i biblioteku Muzeja,

Pomoćni službenik uz redovne dnevne poslove radi u depou na poslovima koji su vezani za muzejske zbirke, biblioteku, hemeroteku i fototeku i odgovorni je čuvar muzejskoga fonda.

Izveri prihoda muzejske ustanove u 1969. godini bili su slijedeći

1. Od Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti na području općine Đakovo	Din. 1e4.998,00
Od toga iznosa za pokriće računa od adaptacionih radova iznos od	" 30.000,00
2. Od SO Đakovo za uređenje muzejskih prostorija	" 45.000,00
3. Od Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti za otkup etnografskih predmeta s područja Đakovštine za etnografsku zbirku Muzeja	7.000,00

Ukupno:

Din. 156.998,00

Za izvršenje Programa rada i prateće pojave u toku 1969. godine bile je potrebne uložiti mnogo napora kako je to u samom izvještaju opisano.

Direktor:

Franje Čerdašić,
Franje Čerdašić

